

Psalm 87:5 | De Geest breekt muren af

Friezen, Groningers, Hollanders, Marrokanen, Turken: bij ons doet afkomst ertoe. We bouwen muren tussen volken, maar ook om onszelf heen. De Geest breekt die muren af: als je in Jezus gelooft, tel je als geboren Jeruzalemmers.

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: 'Kom heilige Geest' (Sela)

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Kids Opwekking 241

Gebed

Kinderen naar kinderclub

Lezen: Psalm 87 : 1 – 7

Zingen: GKB Gezang 105 : 1, 2, 3, 8 en 9

Lezen: Handelingen 2 : 1 – 13

Zingen: GKB Psalm 87 : 1, 2, 3, 4 en 5

Preek over Psalm 87 : 5

Zingen: Opwekking 767

Kinderen terug

Onderwijs avondmaal

Zingen: 'Aan uw tafel' – Sela

Viering avondmaal

Zingen: Opwekking 718

Gebed

Collecte met luisterlied 'Heal Our Land'

Zingen: Opwekking 488

Zegen

De Geest breekt muren af

Inleiding

dia 1 – vlaggen

In de 2 bijbellezingen zijn heel wat exotische volken langs gekomen.

In Psalm 87 Rahab, Babel, Filistea, Tyrus en Nubië.

Handelingen 2 noemt er nog veel meer,

zoals Kappadocië, Frygië en Pamfylië – van die heerlijke tongbrekers.

Hoe dan ook: het is een bont gezelschap.

Hoog tijd dus om naar de wat minder exotische volken te gaan.

Dan beginnen we – hoe kan het ook anders – met de Friezen.

Je kunt natuurlijk een hele discussie beginnen

over de vraag wanneer je een Fries bent,

maar laten we het simpel houden:

je bent een Fries wanneer je in Friesland geboren bent.

Wie hier is er dan een Fries?

dia 2 – fryslan

Volgens de tekst op dit shirt heb je het dan getroffen.

Voor mij, als Drent, zitten hier ook nogal wat tongbrekers in, dus ik zal het maar even in vertaling voorlezen:

‘ik heb er niet voor gekozen Fries te zijn,

ik heb gewoon geluk gehad.’

dia 3 – vooroordelen

Tenminste, zo denken Friezen zelf erover.

In de rest van Nederland staan ze bekend

als stugge blonde schaatsers –

als we dit kaartje tenminste moeten geloven.

Zoals gezegd – ik ben geen Fries.

Ik doe graag alsof ik een Drent ben,

maar in mijn paspoort staat toch echt ‘Hardenberg’.

Ik kom dus uit Overijssel, al bestaan er geen Overijsselaren.

Je bent een Sallander of een Tukker.
Ik een Sallander – kan ik ook niets aan doen.
Volgens de kaart het land van de beekjes en de boeren.

Eens kijken wat we nog meer hebben.
Groningers in de zaal? Stoicijnse boeren!
Hollanders? Kaaskoppen!
Zeeuwen? Gierig, en staat als eerste onder water.
Limburgers? Corrupte onbegrijpelijke reserve-belgen.
Wie heb ik nu nog gemist?

Om zulke vooroordelen kun je lachen – tenminste: dat hoop ik
maar.

Ik heb er in ieder geval nooit nadeel van ondervonden
dat ik geboren ben in de gemeente Hardenberg.
Maar wat als ik geboren was in Marokko?
Of gewoon in Nederland, maar met Marokkaanse wortels? of
Turkse?
Dan krijg je met minder onschuldige vooroordelen te maken.

dia 4 – De Geest breekt muren af
Wat wij doen, is dit: wij bouwen muren.
We schermen af: Friezen zijn geen Groningers,
en al helemaal geen Hollanders.
Maar vandaag vieren we Pinksteren.
Het feest van de Geest die muren afbreekt.
Lees maar in Psalm 87:5: ‘met recht kan men van Sion zeggen:
“welk volk ook, het is hier geboren, de Allerhoogste houdt
Sion in stand.’
Niks geen volken die niet welkom zijn: iedereen mag erbij
horen.
Want de Geest breekt muren af!

1. Muren bouwen...

dia 5 – bouw
Maar voordat er muren gesloopt worden,
moeten ze er natuurlijk eerst zijn.
En ze zijn er: aan muren geen gebrek.

We blijven maar muren bouwen...

dia 6 – Psalm 87 lijkt wij tegenover zij

Psalm 87 lijkt ook die kant op te gaan.

Het is een echt stadslied, waar Jeruzalem wordt bezongen – want Sion, dat is een andere naam voor Jeruzalem.

Jeruzalem is beter dan alle andere steden van Israël.

Om nog maar niet te spreken over de steden buiten Israël.

Toen ik in Kampen ging studeren leerde ik het Kamper stedelied.

Kampen wordt erin verheerlijkt,

en is uiteraard beter dan alle andere plaatsen – vooral Zwolle...

Zo begint Psalm 87 ook: Jeruzalem tegenover de rest.

Het is 'wij', Jeruzalem, tegenover 'zij', de anderen.

Er staan muren om Jeruzalem, letterlijk.

'De Heer heeft de poorten van Sion lief.'

Als je Jeruzalem in wilt komen, moet je door de poorten.

En daar wordt eerst gekeken of jij wel naar binnen mag.

Psalm 87 begint herkenbaar.

Nee, wij bezingen Jeruzalem niet.

En Kampen waarschijnlijk ook niet.

Maar het Friese volkslied natuurlijk wel!

Wie zei er net ook alweer dat je Fries was? – o, nu durven jullie niet meer. 😊

In ieder geval: wij bouwen muren.

dia 7 – we beschermen onszelf met muren

En soms zijn muren heel goed.

Ik bedoel, ik ga vandaag niet de bouwsector afkraken.

Ik ben blij dat ons huis muren heeft!

Dat houdt de kou en de regen buiten.

Maar vaak houden onze muren meer buiten.

dia 8 – muur

Soms bouwen we letterlijk muren om onszelf te beschermen.

In de Verenigde Staten moet een muur langs de grens met Mexico

komen

om Mexicanen buiten de deur te houden.

Geen idee wat de stand van zaken rondom dat project is trouwens...

Iets verder terug is het IJzeren Gordijn, dat Europa in tweeën deelde.

En een heel gevoelige: in Israël staan muren tussen Israël en de Palestijnen.

Maar ook als we niet letterlijk muren bouwen, kunnen we toch heel wat muren opwerpen.

Je komt Nederland echt niet zomaar in: daar moet je de goede papieren voor hebben.

En als je een Arabische achternaam hebt is het echt moeilijker om aan werk te komen.

Maar we bouwen niet alleen muren tussen volken.

We bouwen ook muren om onszelf heen.

Want eigenlijk is iedereen een bedreiging voor jou!

Mensen doen elkaar akelige dingen aan, dus bescherm je jezelf met een hoge muur.

En dat is lastig: we zijn gemaakt voor relaties, en volgens mij verlangt iedereen naar verbinding, naar contact,

maar ondertussen durven we ons niet bloot te geven, en verschansen we ons achter onze muren.

dia 9 – sinds Babel regeren angst en superioriteit

Waar komen die muren eigenlijk vandaan?

In de bijbel wordt daar al vroeg over verteld, in Genesis 11.

Het is het verhaal van de torenbouw van Babel.

De mensen vinden van zichzelf dat ze heel wat zijn, en bouwen een enorme toren,

als een soort monument voor de mens,

om te laten zien waar we allemaal toe in staat zijn.

Maar ook wel als muur om God buiten te houden.

God reageert door verwarring te zaaien:

de mensen kunnen elkaar niet meer verstaan,

en gedesillusioneerd pakken ze hun bezittingen,
om overal te gaan wonen.
Vanaf die dag doet het er toe van welk volk je bent.
Binnen de kortste keren werd de mensheid gedreven
door een giftige mengelmoes van angst en superioriteit.
We zijn bang voor iedereen die anders is,
en tegelijk voelen we ons beter.

Dat is niet zo best...

Je zou verwachten dat als Jezus op aarde komt,
hij het helemaal anders gaat doen.

En ja, Jezus zinspeelt er wel op dat het anders gaat worden,
dat hij niet alleen koning van de Joden is, maar van de hele
wereld,
maar tijdens zijn leven op aarde gaat Jezus grotendeels met de
muren mee.

Jezus houdt buitenlanders nog op afstand.

Als in Matteüs 15 een buitenlandse vrouw Jezus om medelijden
smeekt,

reageert Jezus als volgt:

‘ik ben alleen gezonden naar de verloren schapen van het volk
van Israël.’

Lekker nationalistisch...

Het wordt nog bonter: ‘het is niet goed om de kinderen hun
brood af te nemen
en het aan de honden te voeren.’

Hoor ik dat goed: zijn Israëlieten kinderen en buitenlanders
honden?!

Het is dat de vrouw blijft aandringen: ‘maar de honden eten
toch de kruimels’ –

anders zou ze onverrichterzake naar huis zijn gekeerd.

Bij Jezus blijven de muren nog even staan.

2. De Geest breekt muren af

dia 10 – sloopkogel

Totdat het Pinksteren wordt.

Dán moeten de muren er toch echt aan geloven.

De Geest haalt met zijn sloopkogel de muren omver.
Het is genoeg geweest met die verdeeldheid,
met dat steeds buitensluiten van iedereen die anders is.
Jezus zinspeelde er al op,
maar nu het Pinksteren is, nu de Geest komt, wordt het
werkelijkheid.

De deuren, of in de taal van Psalm 87: de poorten, gaan nu
wagenwijd open.

Zoals Johannes het zegt in Openbaring 21 over het nieuwe
Jeruzalem:

'de poorten zullen overdag nooit gesloten worden, en nacht zal
het er niet meer zijn.'

Pinksteren is het begin daarvan, het begin van nieuwe eenheid.

dia 11 – zelfs de grootste vijand hoort erbij
Psalm 87 lijkt een typisch stadslied te zijn, tot je bij vers
4 aanbelandt:

'ik noem Rahab en Babel mijn getrouwen.

Filistea, Tyrus en Nubië zijn allen hier geboren.'

Dat is heel andere koek dan die muren!

Niks geen 'wij Jeruzalem' tegen 'zij de rest'.

De rest, alle andere volken, zij horen er helemaal bij!

En het zijn niet de vriendelijkste volken.

Er is natuurlijk gradatie.

De meeste Nederlanders zullen niet zo veel tegen Denen hebben.

Denen vormen voor ons geen bedreiging,

eigenlijk lijken we best wel op elkaar, dus we kunnen prima
vrienden zijn.

Met een land als Polen is het al wat moeilijker, ook al zitten
we samen in de EU,

maar Rusland is pas echt bedreigend.

In Psalm 87 zijn het juist de meest angstaanjagende volken die
genoemd worden!

Vooraf Rahab, een andere naam voor Egypte, en Babel:

de grootmachten van de toenmalige wereld,

altijd op zoek naar mogelijkheden hun rijk te kunnen

uitbreiden,
en Israël moest dus altijd vrezen voor annexatie.
Met de Filistijnen was het altijd ruzie,
en de Tyriërs hebben Israël met Baäl opgezadeld,
wat bepaald geen aanwinst was...
Wat Nubië, oftewel Ethiopië, in dit rijtje doet, is niet
helemaal duidelijk,
maar laat in ieder geval zien dat ook verre landen meedoen.
Maar verder is het vooral: zelfs de grootste vijand hoort
erbij!

In Psalm 87 is dat nog profetie,
maar in Handelingen 2 begint het werkelijkheid te worden.
Als al die mensen uit al die landen
de leerlingen van Jezus in hun eigen taal horen spreken.
In Babel ontstonden de talen, met Pinksteren overwint de Geest
de taalbarrière.
Nu moet ik wel iets preciezer zijn:
die mensen in Jeruzalem, dat zijn voor het grootste deel
Joden.
Joden die overal ter wereld woonden, maar wel Joden.
Geen 'echte' buitenlanders.
Maar dat begint met Pinksteren wel:
het goede nieuws van Jezus gaat de wereld over,
klinkt in alle talen en bereikt alle volken.
Dat talenwonder is het begin daarvan.

dia 12 – niet te gast, maar genaturaliseerd in Jeruzalem
In Psalm 87 loopt het uit op een soort
naturalisatieplechtigheid.
God zelf schrijft de volken in.
Want die volken, overal vandaan, zijn bij God niet te gast:
ze gelden als geboren Jeruzalemmers.
Ze krijgen hun inburgeringsdiploma, zonder er iets voor te
doen.

Ook wij, Nederlanders.
Wie bij Jezus wil horen, wordt genaturaliseerd tot

Jeruzalemmen.

Paulus schrijft erover in Efeziërs 2:12-14:

'Bedenk dat u destijds niet verbonden was met Christus, geen deel had aan het burgerschap van Israël en niet betrokken was bij de verbondssluitingen en de beloften die daarbij hoorden.

U leefde in een wereld zonder hoop en zonder God.

Maar nu bent u, die eens ver weg was,

In Christus Jezus dichtbij gekomen, door zijn bloed.

Want hij is onze vrede, hij die met zijn dood de twee werelden één heeft gemaakt,

de muur van vijandschap ertussen heeft afgebroken.'

Dat Hardenberg in mijn paspoort staat is niet langer relevant.

Van mij mag je best trots zijn dat je een Fries bent, maar voor Christus telt het niet.

Hij zegt: 'ben je Fries? Kun je ook niets aan doen!

Maar door mij tel je mee: ook jij wordt een Jeruzalemmen.'

dia 13 – eenheid, niet van de mens maar van de Geest

Door de Geest ontstaat er een nieuwe eenheid.

Maar wel een andere eenheid dan de eenheid van Babel.

Die was gebaseerd op trots: 'kijk ons nou!'

Het was een eenheid van hoogmoed,

van mensen die het zonder God willen doen.

De eenheid die met Pinksteren begint is anders.

Niet op basis van mensen, maar op basis van de Geest.

In Psalm 87 zie je dat ook: 'mijn bronnen zijn alleen in u.'

Wat ons samenbindt, is niet dat we op elkaar lijken,

niet onze gezamenlijk hobby's of idealen,

maar Gods liefde voor ons, het offer dat Jezus gebracht heeft en onze liefde voor hem.

Op die basis breekt de Geest muren af,

om een nieuwe eenheid te maken.

3. Zoek elkaar

dia 14 – zoek elkaar

Met zo'n God, met zo'n Geest,

kunnen wij ons natuurlijk niet langer achter muren verschansen.

Hij zet de poorten wijd open – dan wij ook.

Laten we elkaar zoeken!

dia 15 – in de kerk en in de wereld (contact)

Als je bij Jezus hoort, dan horen daar geen muren bij, maar poorten die uitnodigend open staan.

We bouwen geen muren, we halen ze juist onderuit!

Christenen staan in dienst van de Geest – de Oppersloper.

Dus zoek elkaar, in de kerk.

Laten we geen groepen maken, clubjes gelijkgestemden.

Zulke muren horen hier niet.

Laten we naar elkaar luisteren, écht luisteren, en elkaar begrijpen.

Laten we ons naar elkaar bloot geven,

de muren weghalen die we om onszelf neer zetten,

en die dat verlangen naar echt contact zo in de weg staan.

Zoek elkaar, ook in de wereld.

Want door de Geest mogen we laten zien

dat er een alternatief is voor muren,

een alternatief voor dat eeuwige wij/zij-denken.

Sta open voor wie anders is dan jij,

stap over die drempel heen en leer die ander kennen.

Wees in hoe je met mensen omgaat

een uitnodiging om ook ingeschreven te worden in Jeruzalem.

dia 16 – geen angst en trots, maar vreugde!

Ja, dat kan eng zijn.

En wat we minder graag toegeven:

daar voelen we ons ook wel eens te goed voor.

Maar de Geest wil je veranderen.

Die angst en die trots van je wegnemen.

Besef dat ook jij een vreemdeling in Jeruzalem was.

De Geest wil met je aan de slag,

wil je helpen bij het leven als christen,

en dan kun je de angst en het superioriteitsgevoel wegdoen.

Dan gaat een hele wereld voor je open.

Samen in Jeruzalem, samen rondom Christus, is het groot feest.

Zo sluit Psalm 87 af: 'en dansend zingen zij.'

Want bij Jezus kom je thuis.

Als alle muren verdwijnen, we met God leven en elkaar in de ogen kijken,

dan is het feest – het is de hemel.

In de kerk, en vandaag in het bijzonder bij het avondmaal, beginnen we met die wereld zonder muren.

Amen.